

ce i v případě znevýhodněných žáků ukazují quasi-experimentální studie provedené v Nizozemí, že dodatečné zdroje samy o sobě, zdroje na pracovníky a na vybavení výpočetní technikou nemusejí vést k zásadně pozitivnějším výsledkům (Oosterbeek a kol., 2007). A podobně v případě učitelů bylo zjištěno, že jejich kvalita může být důležitější než jejich skutečný počet (OECD, 2010b).

Jak již bylo probráno v Kapitole 1, investice do vysoce kvalitního předškolního vzdělávání a výchovy dětí jsou zvláště efektivní. Avšak většina zemí OECD vydává na předškolní vzdělávání a výchovu méně, než je skutečně nutné. Investice jednotlivých zemí na žáka je téměř 2,5 krát vyšší na terciární vzdělávání než na předškolní výchovu, a míry účasti dětí v tomto typu vzdělávání jsou nízké, zejména s ohledem na znevýhodněné děti (OECD, 2011d).

Přínosy investic do předškolního vzdělávání a výchovy lze vysledovat u patnáctiletých žáků ve výzkumech PISA. Žáci, kteří navštěvovali předškolní zařízení déle než jeden rok, si vedou mnohem lépe než ostatní žáci, a v mnoha zemích se rozdíl rovná více než jednomu školnímu roku, a to i v případě, že se vezme v úvahu sociálně-ekonomické zázemí žáka. Co se týče dopadů, existují mezi zeměmi významné rozdíly, které lze vysvětlit faktory, jako je např. kvalita. Investice do předškolního vzdělávání a výchovy nemusejí být vždy dostatečné, vezmeme-li v úvahu potenciální přínosy tohoto typu vzdělávání. Nízké investice vedou k nedostatku v péči o děti, k nízké kvalitě vzdělávání, nerovnému přístupu a segregaci dětí podle příjmu jejich rodin – a horším výsledkům ve vyšších stupních vzdělávání (OECD, 2006).

Možnosti, jak lze pomocí mechanismů financování reagovat na potřeby škol a žáků

Každá země má vlastní přístup k financování škol a politické možnosti, které je třeba zvážit. Tyto možnosti jsou nevyhnutelně pevně propojeny s ekonomikami a politikou celé vzdělávací soustavy. Financování se navíc dostalo na křižovatku směrů, jako je decentralizace, autonomie a odpovědnost. Školská politika má několik možností, jak financování zlepšit, aby se předešlo neúspěchu žáků ve vzdělávání a snížil se počet předčasných odchodů ze škol v rámci vzdělávacích systémů zemí OECD.

Poskytnout přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a výchově zejména ohroženým dětem

V posledních letech se několik zemí OECD snažilo zvýšit přístup do předškolního vzdělávání a výchovy pomocí posunutí povinné školní docházky nebo zvýšením počtu míst, která jsou k dispozici. Mezi takové země patří Austrálie, Rakousko, Polsko a Španělsko.¹⁰ V současné době je obzvláště důležité zlepšit kvalitu a financování vzdělávání a výchovy dětí mezi 0 a 6 lety věku. Tento stupeň vzdělávání je však v zemích OECD podfinancován a služby poskytované převážně soukromými školskými zařízeními nejsou regulovány (OECD, 2006). Nedostatek finančních prostředků má za následek, že celá řada soukromých, komunitních nebo dobrovolnických organizací není schopna podporovat pracovníky, kteří o děti pečují. Těmto pedagogickým pracovníkům není poskytováno další vzdělávání nebo nemají čas na zlepšení pedagogické praxe, takže tito pracovníci mají nízké platy a často i nedostatečné vzdělání. V případě dětí starších tří let jsou předškolní třídy obvykle charakterizovány vysokými poměry počtu dětí na jednoho pedagogického pracovníka, učí zde učitelé bez potřebné odborné kvalifikace pro výchovu dětí předškolního věku, prostředí pro výuku je nepříznivé a na tomto stupni vzdělávání existuje i značný nedostatek pedagogických pracovníků (OECD, 2006). V tomto počátečním stadiu vzdělávání by přímé financování z veřejných zdrojů mělo souviset s efektivnějším monitoringem ze strany státu v oblasti služeb poskytovaných dětem